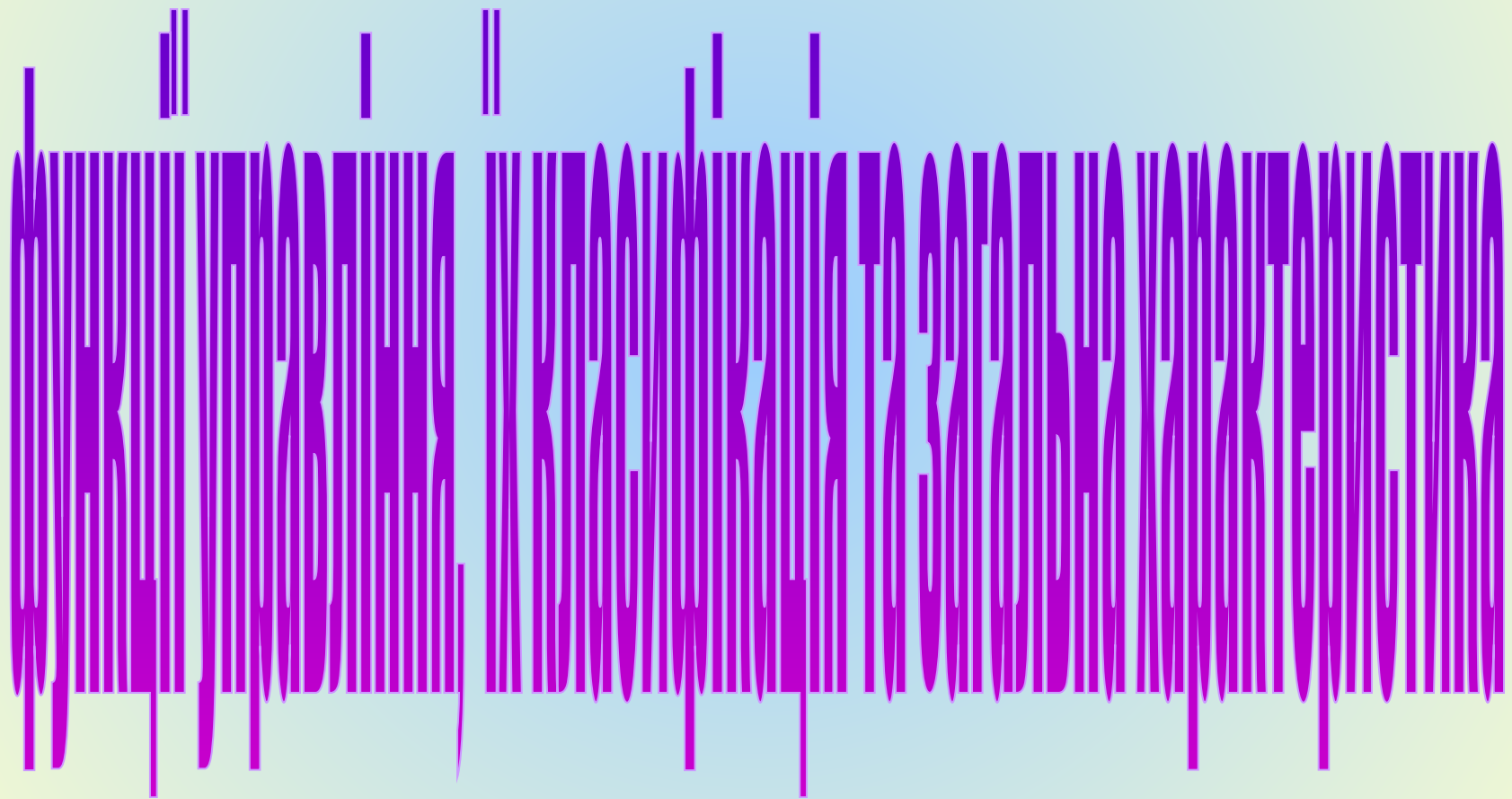

ТЕМА № 2 ФУНКЦІЇ УПРАВЛІННЯ

Перше навчальне заняття

Класифікація функцій управління

за ознакою місця в управлінні

основні
(загальні)

часткові
(спеціальні)

За ознакою процесів управління спеціальними функціями:

- управління навчально-виховним процесом;
- управління підготовкою особового персоналу;
- управління матеріально-технічним забезпеченням;
- управління фінансами тощо.

За ознакою об'єкта: управління організацією, службою, відділом, відділенням тощо.

За ознакою елементів діяльності – управління роботою, предметами та знаряддями праці, інформацією тощо

Функції управління

ЗА ФАЙОЛЕМ:

- планування
- організація
- розпорядництво
- координування
- контроль

Функції управління

Науковці СРСР:

- планування
- організація
- координування
- стимулювання
- регулювання
- контроль

Функції управління

ПО МЕСКОНУ:

- планування
- організація взаємодії
- мотивація
- контроль

Друге навчальне питання:

планування як функція управління

ПЛАНУВАННЯ

вид управлінської діяльності, який визначає перспективу і майбутній стан організації

Стратегічне
планування

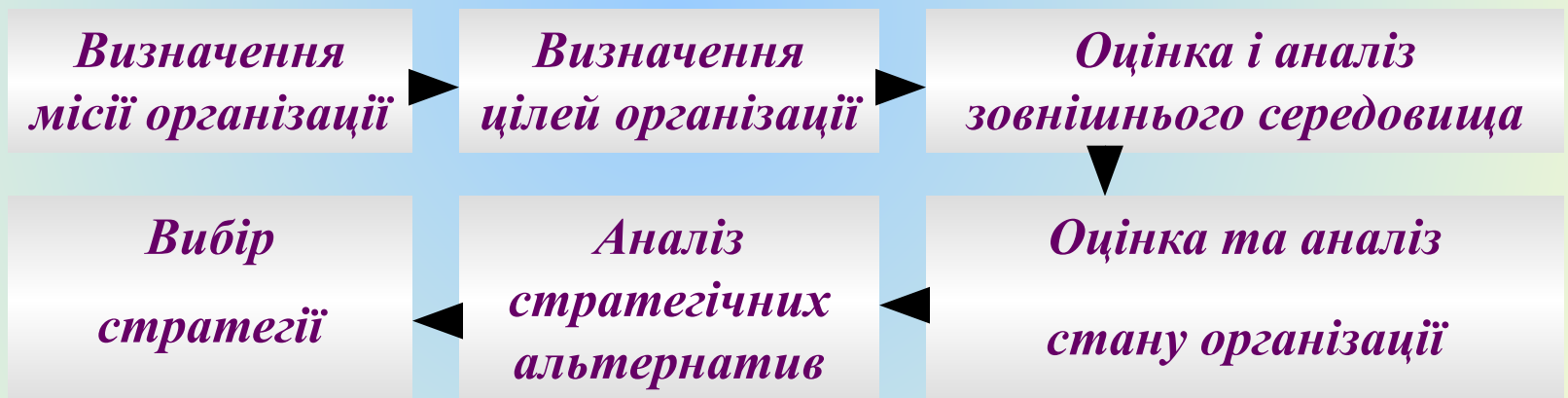
Планування реалізації
стратегії

Стратегічне планування

набір дій та рішень, які використовуються керівництвом і сприяють розробці специфічних стратегій для досягнення цілей організації

включає:

Місія – головна, загальна ціль організації, яка визначає причину її існування. Місія деталізує статус організації та забезпечує напрям та орієнтири для визначення цілей та стратегій на різних організаційних рівнях

Формулювання місії організації

відображає:

- 1.Завдання організації з точки зору її основної діяльності.**
- 2.Зовнішнє середовище по відношенню до організації.**
- 3.Культуру організації. Робочий клімат, який існує всередині організації.**

ЦІЛІ організації є критерієм для всього наступного процесу прийняття управлінських рішень. Вони розробляються для забезпечення місії і підпорядковуються їй.

Основні функції цілей

Цілі відображають філософію організації, концепцію її діяльності та розвитку

Цілі знижують невизначеність поточної діяльності як організації, так і окремої людини

Цілі складають основу критеріїв для виявлення проблем, прийняття рішень, контролю і оцінки результатів діяльності, а також матеріального і морального заохочення співробітників організації

Цілі, особливо значимі, згуртовують навколо себе ентузіастів, спонукають брати на себе нелегкі обов'язки, та їх виконувати

Офіційно об'явлені цілі служитимуть виправданням в очах суспільства необхідності і законності існування даної організації

ОСНОВНІ ВИМОГИ ДО ЦІЛЕЙ:

Цілі повинні бути конкретними і представляти, по можливості, не тільки якісні, але і кількісні показники

Цілі повинні бути реальними, тобто такими, які можна досягнути у реальних умовах

Цілі повинні бути гнучкими, здатними до трансформації та корегуванню в залежності від обставин

Цілі повинні бути признаними усіма членами організації та вони повинні рахувати їх своїми

Цілі повинні бути сумісні одна з однією за часом та в просторі та відображати сумісність інтересів всіх членів організації

Цілі не повинні носити руйнівний (насильницький) характер

Мати різну тривалість дії

АНАЛІЗ ЗОВНІШНЬОГО СЕРЕДОВИЩА

це процес, якій допомагає розпізнати можливості та загрози для досягнення цілей організації

Він дозволяє:

Своєчасно дати
прогноз появи
загроз

Розробити
ситуаційні плани
на випадок
виникнення
передбачуваних
обставин

Розробити стратегію,
яка дозволить
організації досягти
цілей та перетворити
потенційні загрози на
вигідні можливості

ОЦІНКА ТА АНАЛІЗ СТАНУ ОРГАНІЗАЦІЇ

**необхідні для виявлення
внутрішніх слабких сторін, які
можуть ускладнити загрози, пов’
язані із зовнішніми небезпеками**

АНАЛІЗ СТРАТЕГІЧНИХ АЛЬТЕРНАТИВ

СТРАТЕГІЇ

Обмеженого
зростання

Зростання

Скорочення

Посіднання

Ліквідація

Відсічення
надлишкового

Переорієнтація та
модернізація

ВИБІР СТРАТЕГІЇ

Фактори, які впливають на вибір стратегії

РИЗИК

ЗНАННЯ МИНУЛИХ СТРАТЕГІЙ

ФАКТОР ЧАСУ

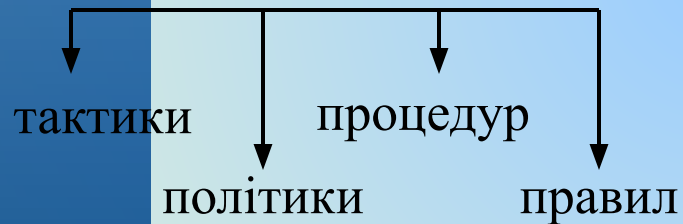
ПЛАНУВАННЯ РЕАЛІЗАЦІЇ СТРАТЕГІЇ

Визначає як реалізувати стратегію

Основні напрямки

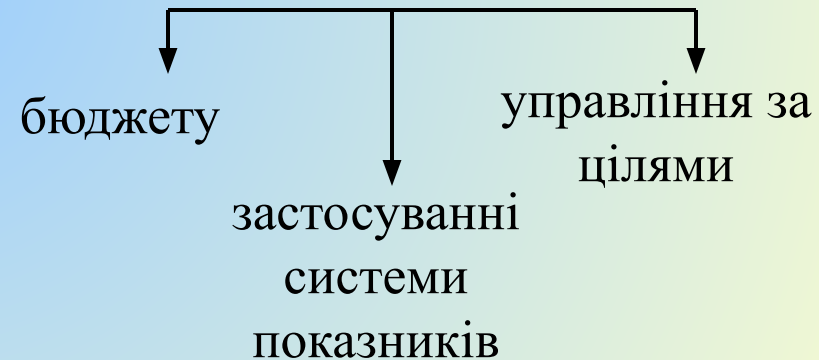
**З використанням
адміністративних важелів**

на основі

**За допомогою економічних
важелів**

шляхом формування

ОЦІНКА СТРАТЕГІЇ

це порівняння результатів роботи з місією і цілями та аналіз участі в реалізації стратегії структури організації.

Третє навчальне питання

Організація взаємодії

ОРГАНІЗАЦІЯ ВЗАЄМОДІЇ – це вид управлінської діяльності, який направлений на створення такої структури управління організацією, яка б надавала можливість досягати поставлених цілей.

Основні аспекти функції

Поділ організації на підрозділи відповідно до цілей і стратегії

Встановлення взаємних повноважень, які зв'язують вищі рівні з нижчими і забезпечують можливість розподілу та координації завдань

ДЕЛЕГУВАННЯ ПОВНОВАЖЕНЬ

основний процес, за допомогою якого керівництво встановлює формальні взаємини людей (співробітників) в організації

Відповідальність – це обов'язок виконувати поставлені завдання і забезпечувати їх задовільне розв'язання

Повноваження – це обмежене право використовувати ресурси організації і спрямувати зусилля підлеглих на виконання певних завдань

ПОВНОВАЖЕННЯ

Лінійні

Штабні

Рекомендаційні

обов'язкового
узгодження

Паралельні

Функціональні

Основні елементи делегування

ОБОВ'ЯЗОК

=

КОМПЕТЕНЦІЯ

=

=

ПОВНОВАЖЕННЯ

=

ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ

Необхідно делегувати:

- спеціалізовану діяльність
- рутинну роботу
- приватні питання
- підготовчу роботу
- завдання середньої важкості і довгострокові завдання зі сфери вашої діяльності, що можуть зацікавити співробітника і сприяти росту його професійного рівня

Не можна делегувати:

- встановлення цілей, прийняття рішень, контроль результатів, перспективне планування
- керівництво підлеглими
- завдання особливої важливості, ризиковані
- незвичайні, виняткові справи
- актуальні, термінові справи, - завдання строго довірчого характеру
- остаточне визначення організаційної структури організації

ТЕМА № 2 ФУНКЦІЇ УПРАВЛІННЯ

ЛІТЕРАТУРА:

1. М. Мескон. Основи менеджмента, стор. 462-516.
2. Б. Андрушків, “Основи менеджменту”, стор.45-95.
3. Посібник “Проблемы совершенствования управления пограничными войсками”, стр. 94-127.
4. Тарнавська Н.П., Пушкар Р.М. Менеджмент: теорія та практика. Підручник. стор. 134-157.
5. Програма самостійного вивчення курсу “Наукові основи управління”.